

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkko

Hyvinvointilautakunta 27.10.2022 § 140

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.1.2022 § 3 kaupunkistrategian toimenpideohjelman, jonka yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on palveluverkkosuunnitelman laatiminen. Palveluverkkoon liittyy merkittäviä tilajärjestelyjä ja useiden eri toimintojen tarkastelua ja sijoittelua kuntalaisten sujuvan arjen mahdollistamiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022 § 40, että Kemin palveluverkko suunnitellaan yhden yläkoulun mallilla ja tiiviimmällä alakouluverkolla.

Kemin kaupungin hallintosäännön 16 § mukaan kaupunginhallitus huolehtii kaupungin yleisestä kehittämisestä sekä tekee kaikilla kunnallisen toiminnan aloilla esityksiä, jotka se katsoo tarpeellisiksi ja kaupungin etujen mukaisiksi. Lisäksi kaupunginhallitus vastaa sisäisesti merkittävistä tilajärjestelyistä sekä toimitilojen vuokralle ottamista ja konsernin ulkopuolisille vuokraamista.

Kaupunginhallitus on nimennyt palveluverkkotyöryhmän 20.6.2022 § 203. Työryhmään nimettiin konsernijaoston jäsenet, hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä hyvinvointijohtaja, johtava rehtori, vs. ympäristöjohtaja ja tilapalvelupäällikkö. Työryhmän tulee tehdä esitys palveluverkosta kaupunginhallitukselle lokakuun loppuun mennessä. Hallintosäännön 18 § kohdan 8 mukaan lautakunta tekee esitykset tehtäväaluettaan koskevista palveluverkkotarpeista.

Palveluverkkotyöryhmä on kokoontunut 23.8., 20.9. ja 18.10.2022. Työryhmä on tarkastellut toimeksiannossaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opetuksen järjestämismahdollisuuksia käytössä olevan tilastotiedon ja ennusteiden perusteella. Palveluverkkotyö pohjautuu nopeasti laskevaan syntyvyyteen ja eri kaupunginosien lasten ja nuorten määrin sekä kaupungin koko väestömäärään.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa Kohti laadukasta ja tasa-arvoista lähipalvelua ja lähikoulua 2022:30 tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilannetta ja kehittämisen suuntaviivoja tulevaisuudessa.

Yhteiskunnan lisääntynyt sosiaalinen ja alueellinen eriytyminen haastaa perusopetus- ja varhaiskasvatusjärjestelmän sekä paikallisella että kansallisella tasolla. Perusopetuksen osalta erityisen huolestuttavana signaalina on ollut osaamiserojen kasvu sekä oppilaiden että koulujen välillä. Tätä eriytymiskehitystä on hidastettava.

Nykyistä tehokkaammin tulee huomioida kuntien eriytyvät olosuhteet muun muassa väestökehityksen vaikutusten, palveluiden laadun, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden sekä tuen tarpeiden osalta.

Kunnilla on merkittävä asema opetuksen järjestäjinä ja siten ne joutuvat koulujen ylläpitäjinä tarkastelemaan peruskouluverkon kattavuutta ja palvelujen laatua sekä saatavuutta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää siirtymiin varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen. Lasten, nuorten ja huoltajien kokemusta koulupolun ennustettavuudesta ja jatkuvuudesta on vahvistettava.

Varhaiskasvatus tulee saada selkeämmin osaksi muuta koulutusjärjestelmää.

Esi- ja perusopetuksen yhtenäinen ja ennakoitava opinpolku tarkoittaa lapsen ja nuoren mahdollisuutta hyvään oppimiseen ja kasvuun sekä turvallisia siirtymiä. Tämä edellyttää vahvaa pedagogista kehittämistä, toimintakulttuurin muutosta ja yhteistyötä eri koulutusasteiden välillä siten, että sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja aina toiselle asteelle toimii.

Lähipalveluperiaatteen mukaisesti rakentunut opinpolku turvaa osaltaan lapsen ja nuoren kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille myös riittävän oikea-aikaisen tuen ja matalan kynnyksen palvelut. Tuen palveluiden tulisi kuntien sisällä suunnitella siten, että ne ovat yhdenvertaisia ja riittävän saavutettavia matalan kynnyksen palveluja kaikille oppilaille.

Eriytymiskehityksen hidastamiseen tarvitaan eri toimialojen tiivistä yhteistyötä sekä kansallisesti että paikallisesti. Kasvun ja oppimisen palvelujen, kaupunkisuunnittelun, kaavoituksen ja kuntien tilahallinnon tulisi toimia ennakoiden ja yhtenäistä päätöksentekoa tavoitellen.

Kunnan asukasrekisterin mukaan esioppilaita on lv 2022-2023 yhteensä 158, seuraavana vuonna 170 ja sitä seuraavana 157. Sen jälkeen ikäluokat putoavat 125:een. Kuluvalle vuodelle on syntynyt lokakuun puoleen väliin mennessä 88 lasta.

Perusopetusikäisten oppilasmäärä on lv 2022-2023 yhteensä 1856 oppilasta, joista alakoululaisia 1198 ja yläkoululaisia 658. Viiden vuoden kuluttua (2027) alakoululaisia on 903 ja yläkoululaisia 600, yhteensä 1503 oppilasta. Oppilasmäärä laskee viidessä vuodessa 353 oppilasta eli lähes viidenneksen. Ryhmien määrä vähenee alakoulussa 11 ja yläkoulussa kolme.

Kymmenen vuoden kuluttua (2032) alakoululaisia on 758 ja yläkoululaisia 453, yhteensä 1211. Kymmenessä vuodessa alakoululaisten määrä vähenee 440 oppilaalla ja yläkoululaisten määrä 205 oppilaalla, yhteensä 645 oppilasta. Ryhmien määrä vähenee alakoulussa 16 ja yläkoulussa 10. Kymmenessä vuodessa perusopetusikäisten määrä vähenee 645 oppilasta eli noin kolmannekseen nykyhetken verrattuna.

Lukiokoulutuksessa on 255 oppilasta. Keskimäärin lukioon siirtyy 37 % ikäluokasta. Lukiolaisten määrään tulee oleellisia muutoksia siinä vaiheessa, kun perusopetuksen päättävien oppilaiden määrä on 160.

Oppilasmäärän väheneminen tarkoittaa sitä, että palveluverkkoa on supistettava vastaamaan oppilasmääriä. Alakoulujen määrää tulee vähentää ja kunnostamistoimenpiteet kohdistetaan niihin kiinteistöihin, jotka ovat kasvatuksen ja opetuksen käytössä pitkällä aikavälillä.

Palveluverkkotyöryhmässä on käsitelty tulevaisuuden palveluverkkoa pedagogisesta näkökulmasta. Alakoulujen opetus on syytä keskittää kolmeen ja myöhemmin kahteen alakouluun, jolloin pystytään rakentamaan vahvat alakoulupedagogiikkaa kehittävät yksiköt. Varhaiskasvatus ja esiopetus liitetään osaksi opinpolkua. Yläkoulun sijoittaminen keskeiselle kaupunkialueelle mahdollistaa oppilaille sujuvat ja lähellä olevat mahdollisuudet moninaiseen liikuntaan sekä kulttuuri- että musiikkikokemuksiin osana opetussuunnitelman toteuttamista. Kemin kaupungin lyhyet etäisyydet tukevat tiiviimmän kouluverkon rakentamista.

Suppeamman palveluverkon vaikutusten arviointi pohjautuu Kuntaliiton malliin, jossa näkökulmina ovat kuntalais-, ympäristö-, organisaatio- ja henkilöstö sekä taloudelliset vaikutukset. Palveluverkon pedagogisessa näkökulmassa tarkastellaan Kemin kasvatuksen ja opetuksen ekosysteemiä lasten edun mukaisen opetuksen ja tuen järjestämiseksi sekä systemaattisen, tasa-arvoisen, yhdenmukaisen ja laadukkaan opetuksen takaamiseksi.

Palveluverkkotyöryhmä ei ole toimeksiannossaan tarkastellut kasvatuksen ja opetuksen kiinteistökokonaisuutta tai yksittäisten kiinteistöjen kuntoa. Pedagogisen tarkastelun lisäksi tarvitaan kiinteistösuunnitelma palvelujen tuottamiseksi, jossa mahdollistuu kasvatuksen ja opetuksen lisäksi mm. harrastus-, kulttuuri ja nuoristoiminta lapsen ehjän päivän toteutumiseksi.

Hallintolain 41 § mukaan merkittävässä ratkaisussa asian osaisille on varattava mahdollisuus lausua mielipiteensä. Mikäli asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Työryhmän pedagoginen suunnitelma on pohjana käynnistettävään palveluverkon valmistelutyöhön. Erillinen suunnitelma tiedottamisesta, kuulemisista ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta osallisille ja kuntalaisille tullaan laatimaan osana valmistelua ennen esityksen tekemistä kokonaisuudesta. Tämä valmisteluvaihe on haluttu tuoda esille mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jolla pyritään varmistamaan mahdollisimman avoin ja läpinäkyvä valmistelu kaupungin palveluverkosta, joka tulee kehittämään pitkällä aikavälillä.

Oheismateriaalina

Palveluverkon pedagoginen näkökulma
Kemin kasvatuksen ja opetuksen ekosysteemi

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta käynnistää valtuuston päätöksen mukaisesti palveluverkon valmistelutyön palveluverkkotyöryhmän pedagogisen suunnitelman pohjalta. Valmistelun tulee tukeutua suunnitelmaan tiedottamisesta ja asianosaisten kuulemisesta, jotta varmistetaan avoin ja läpinäkyvä valmistelu kaupungin palveluverkosta. Lisäksi hyvinvointilautakunta pyytää ympäristölautakuntaa tekemään arviot kiinteistöjen peruskorjaus- tai uudistamistarpeista, jotta varmistetaan myös kiinteistökustannusten kannalta tarkoituksenmukaisin ratkaisu kiinteistöjen elinkaaren näkökulmasta. Valmistelutyötä jatketaan viranhaltijatyönä tämän valmistelun pohjalta ja varsinainen esitys tuodaan hyvinvointilautakunnalle, joka tekee asiasta esityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle kevään 2023 aikana.

Päätös

Hyvinvointilautakunta päätti käynnistää valtuuston päätöksen mukaisesti palveluverkon valmistelutyön palveluverkkotyöryhmän pedagogisen suunnitelman pohjalta. Valmistelun tulee tukeutua suunnitelmaan tiedottamisesta ja asianosaisten kuulemisesta, jotta varmistetaan avoin ja läpinäkyvä valmistelu kaupungin palveluverkosta. Lisäksi hyvinvointilautakunta pyytää ympäristölautakuntaa tekemään arviot kiinteistöjen peruskorjaus- tai uudistamistarpeista, jotta varmistetaan myös kiinteistökustannusten kannalta tarkoituksenmukaisin ratkaisu kiinteistöjen elinkaaren näkökulmasta. Valmistelutyötä jatketaan viranhaltijatyönä

tämän valmistelun pohjalta ja varsinainen esitys tuodaan hyvinvointilautakunnalle, joka tekee asiasta esityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle kevään 2023 aikana.

Lautakunta piti tauon pykälän käsittelyn jälkeen klo 18:57-19:04.

Ympäristölautakunta 15.11.2022 § 102

Valmistelu

Kaupunginarkkitehti Kaisa-Mari Immonen, p. 040-6683129

Hyvinvointilautakunta on valmistellut palveluverkkoselvitystä perustuen Kaupunginvaltuuston hyväksymään 31.1.2022 § 3 kaupunkistrategian toimenpideohjelmaan, jonka yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on palveluverkkosuunnitelman laatiminen. Palveluverkkoon liittyy merkittäviä tilajärjestelyjä ja useiden eri toimintojen tarkastelua ja sijoittelua kuntalaisten sujuvan arjen mahdollistamiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022 § 40, että Kemin palveluverkko suunnitellaan yhden yläkoulun mallilla ja tiiviimmällä alakouluverkolla.

Hyvinvointilautakunta on pyytänyt ympäristölautakunnalta arviota kiinteistöjen peruskorjaus- tai uudistamistarpeista, jotta varmistetaan myös kiinteistökustannusten kannalta tarkoituksenmukaisin ratkaisu kiinteistöjen elinkaaren näkökulmasta.

Kouluista ja päiväkodeista on koostettu **oheismateriaalina** oleva arvio niiden mahdollisista sisäilmaongelmista ja peruskorjaustarpeista sekä kustannusarvio korjaustoimenpiteille.

Esittelijä Risto Pöykiö poistui kokouksesta klo 13.12-13.17. Jäsen Päivi Heiskanen poistui kokouksesta klo 13.32.

Esittelijä

Vs. ympäristöjohtaja Risto Pöykiö

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta antaa tiedoksi hyvinvointilautakunnalle arvion kiinteistöjen kunnosta.

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa tiedoksi hyvinvointilautakunnalle arvion kiinteistöjen kunnosta.

Hyvinvointilautakunta 15.12.2022 § 172

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735

Hyvinvointilautakunta on pyytänyt ympäristölautakunnalta arviota kiinteistöjen peruskorjaus- tai uudistamistarpeista, jotta varmistetaan myös kiinteistökustannusten kannalta palveluverkon tarkoituksenmukaisin ratkaisu kiinteistöjen elinkaaren näkökulmasta.

Ympäristölautakunta on käsitellyt asiaa kokouksessa 15.11.2022 § 102 ja antanut koostetun arvion nykyisten koulu- ja päiväkotikiinteistöjen kunnosta ja niiden mahdollisista sisäilmaongelmista sekä peruskorjaustarpeista ja kustannusarviosta korjaustoimenpiteille.

Kaupunginarkkitehti Kaisa-Mari Immonen antaa tilannearvion koulu- ja päiväkotikiinteistöistä. **Oheismateriaalina** koostettu raportti

Palveluverkon valmistelutyötä jatketaan hyvinvointilautakunnan 27.10.2022 § 140 päätöksen mukaisesti viranhaltijatyönä.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tilannekatsauksen.
Päätös	Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tilannekatsauksen.

Hyvinvointilautakunta 25.05.2023 § 48

Valmistelu Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735.

Palveluverkon valmistelutyötä on jatkettu viranhaltijatyönä keväällä 2023 hyvinvointilautakunnan päätöksen 27.10.2022 § 140 päätöksen mukaisesti.

Esi- ja perusopetuksen yhtenäinen ja ennakoitava opinpolku tarkoittaa lapsen ja nuoren mahdollisuutta hyvään oppimiseen ja kasvuun sekä turvallisia siirtymiä. Tämä edellyttää vahvaa pedagogista kehittämistä, toimintakulttuurin muutosta ja yhteistyötä eri koulutusasteiden välillä siten, että sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja aina toiselle asteelle toimii.

Lähipalveluperiaatteen mukaisesti rakentunut opinpolku turvaa osaltaan lapsen ja nuoren kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille riittävän oikea-aikaisen tuen ja matalan kynnyksen palvelut. Tuen palveluiden tulee kunnan sisällä suunnitella siten, että ne ovat yhdenvertaisia ja riittävän saavutettavia matalan kynnyksen palveluja kaikille oppilaille.

Kemin kaupungin lyhyet etäisyydet tukevat tiiviimmän kouluverkon rakentamista. Oppilasmäärän nopeasta laskusta johtuen, alakouluverkkoa on supistettava vastaamaan oppilasmääriä. Varhaiskasvatus ja esiopetus liitetään osaksi opinpolkua ja sijoitetaan kaupungin omiin kiinteistöihin muutosprosessin aikana.

Yläkoulun sijoittaminen keskeiselle kaupunkialueelle mahdollistaa oppilaille sujuvat ja lähellä olevat mahdollisuudet moninaiseen liikuntaan sekä kulttuuri- että musiikkikokemuksiin osana opetussuunnitelman toteuttamista. Päätös yläkoulukiinteistöistä keskusta-alueelle ja sen kapasiteetista vaikuttaa siihen siirtyvätkö kaikki yläkoululaiset samanaikaisesti yhteen yläkouluun vai mennäänkö siihen kahden yläkoulun kautta. Yläkoulukiinteistön käyttöönoton ajankohta vaikuttaa merkittävästi alakoulu- ja varhaiskasvatuksen palveluprosessien etenemiseen.

Palveluverkkotyöskentelyn jatkamiseksi tarvitaan selvitys ja päätös yläkoulukiinteistöistä aikatauluineen, jonka jälkeen voidaan tämänhetkistä pedagogista tarveselvitystä tarvittaessa tarkentaa ja mahdollisesti tiivistää alakoulu- ja varhaiskasvatusverkon osalta.

Hallintolain 41 § mukaan merkittävässä ratkaisussa asian osaisille on varattava vaikuttamismahdollisuus lausua mielipiteensä. Mikäli asian

ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Palveluverkon valmisteluaineisto ja kyselyjen tulokset ovat nähtävillä Kemin kaupungin nettisivuilla, jonka linkki on lähetetty oppilaiden huoltajille Wilman kautta. Kesäkuussa kotitalouksiin jaettavassa Kemiläinen-lehdessä on kirjoitus palveluverkosta, joka on luettavissa myös nettiversiona. Syksyllä järjestetään kuntalaisille keskustelu- ja kuulemistilaisuus, jossa esitetaan palveluverkkoaineistoa ja kuullaan kuntalaisia. Palveluverkkosuunnitelmasta tehdään myös kuntalaiskysely vaikuttamismahdollisuuksien monipuolistamiseksi

Palveluverkon uudistaminen ja sen vaikuttavuus käsitellään organisaation sisällä työnantajan ja asianosaisten henkilöstön palaverissa.

Palveluverkon pedagoginen valmisteluvaihe on esitelty hyvinvointilautakunnalle ja kaupunginhallitukselle 11.5.2023.

Kuntalaiskysely toteutettiin maaliskuussa ja oppilaskysely huhtikuussa, joiden tulokset ovat **oheismateriaalina** kuten myös palveluverkon pedagoginen tarveselvitys.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi palveluverkon valmistelutilanteen ja esittää kaupunginhallitukselle, että pedagogisen tarveselvityksen pohjalta valmistellaan sekä yläkoulu- että alakoulujen tarvitsemat tilaratkaisut kustannuksineen.
Päätös	Jäsen James Nevala teki päätösehdotuksesta poikkeavan esityksen alakouluverkon osalta siten, että alakouluverkko tulisi olla laajempi sisältäen neljä alakoulua. Jäsen Paula Keinänen kannatti esitystä. Lautakunta suoritti nimenhuutoäänestyksen. Päätösehdotus JAA, Nevalan ehdotus EI. JAA äänestivät Jestilä, Laitinen, Pehkonen, Järvelä, Moisio, Vahtola, Ylinen, Zerni. EI äänestivät Nevala ja Keinänen. Äänestystulos päätösehdotus kahdeksan ääntä, vastaehdotus kaksi ääntä. Äänestyksen tuloksena, hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi palveluverkon valmistelutilanteen ja esittää kaupunginhallitukselle, että pedagogisen tarveselvityksen pohjalta valmistellaan sekä yläkoulu- että alakoulujen tarvitsemat tilaratkaisut kustannuksineen.

Kaupunginhallitus 05.06.2023 § 186

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee esityksen tietoon saatetuksi ja hyväksyy omalta osaltaan pedagogisen tarveselvityksen, jonka pohjalta tarvittavat tilaratkaisut tarvittavien tilojen osalta tehdään. Valtuusto on kuitenkin antanut valmistelulle määräajan ja sitä ei ole tässä yhteydessä kyetty toteuttamaan määräajassa. Tästä johtuen hallitus esittää valtuustolle valmistelun tilanteen tietoon saatettavaksi ja että palveluverkkoesitys tuodaan valtuustolle kokonaisuutena päätettäväksi syyskuun loppuun 2023 mennessä ennen talousarvioesityksen tekemistä.

Päätös Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala ja johtava rehtori Piia Hulkkonen esittelivät asiaa kokouksessa.

Kaupunginhallitus merkitsi esityksen tietoon saatetuksi ja hyväksyi omalta osaltaan pedagogisen tarveselvityksen, jonka pohjalta tarvittavat tilaratkaisut tarvittavien tilojen osalta tehdään. Valtuusto on kuitenkin antanut valmistelulle määräajan ja sitä ei ole tässä yhteydessä kyetty toteuttamaan määräajassa. Tästä johtuen hallitus päätti esittää valtuustolle valmistelun tilanteen tietoon saatettavaksi ja että palveluverkkoesitys tuodaan valtuustolle kokonaisuutena päätettäväksi syyskuun loppuun 2023 mennessä ennen talousarvioesityksen tekemistä.

Kaupunginvaltuusto 12.06.2023 § 55

Päätösehdotus Kaupunginvaltuusto merkitsee valmistelun tilanteen tietoon saatetuksi. Palveluverkkoesitys tuodaan valtuustolle kokonaisuutena päätettäväksi syyskuun loppuun 2023 mennessä ennen talousarvioesityksen tekemistä.

Päätös Valtuutettu Paavo Väyrynen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19:15.

Valtuutettu Joni Määttä poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 19:25.

Kaupunginvaltuusto piti kokoustaunon klo 19:34-19:46.

Kaupunginvaltuusto piti kokoustaunon klo 20:15–20:35.

Kaupunginvaltuusto merkitsi valmistelun tilanteen tietoon saatetuksi. Palveluverkkoesitys tuodaan valtuustolle kokonaisuutena päätettäväksi syyskuun loppuun 2023 mennessä ennen talousarvioesityksen tekemistä. Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti täydentää päätöstä siten, että olemassa olevaa aineistoa täydennetään vertailun osalta myös neljän alakoulun mallilla.

Kaupunginhallitus 19.06.2023 § 205

Valmistelu

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää, että hyvinvointitoimiala ja ympäristötoimiala valmistelevat esityksen palveluverkosta siten, että se voidaan tuoda valtuustolle päätettäväksi syyskuun loppuun 2023 mennessä ennen talousarvioesityksen tekemistä. Valmistelun vetovastuu on hyvinvointitoimialalla.

Päätös Kaupunginhallitus päätti, että hyvinvointitoimiala ja ympäristötoimiala valmistelevat esityksen palveluverkosta siten, että se voidaan tuoda valtuustolle päätettäväksi syyskuun loppuun 2023 mennessä ennen talousarvioesityksen tekemistä. Valmistelun vetovastuu on hyvinvointitoimialalla.

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735, kaupunginarkkitehti Kaisa-Mari Immonen

Hyvinvointi- ja ympäristötoimiala ovat valmistelleet pedagogisen tarveselvityksen pohjalta palveluverkkoesityksen huomioiden oppilaitos/varhaiskasvatuskiinteistöjen kokonaisuuden tulevaisuuden palveluverkossa. Olemassa olevaa aineistoa on täydennetty vertailun osalta valtuuston päätöksen 12.6.2023 § 55 mukaisesti neljän alakoulun mallilla, joka on **oheismateriaalina**.

Yksi yläkoulu

Molemmissa yläkouluvaihtoehdossa siirrytään kahden yläkoulun kautta yhteen yläkouluun. Lisäksi Melissa tulee peruskorjata kummassakin yläkouluvaihtoehdossa, jonka kustannusarvio on alustavasti 1,7M€. Yläkoululaisten sarjojen määrät putoavat 6 sarjaan vuoteen 2034 mennessä nykyisen oppilasmäärän kehityksen mukaisesti.

Vuoden 2024 talousarvioon esitetään investointiosaan suunnitelmäärärahaa päätettävän yläkouluvaihtoehdon hankesuunnitelman tekemiseksi ja mahdollisesti toteutus suunnittelun aloittamiseen.

Yläkoulun rakentamisprosessi käynnistyy 2025 ja kiinteistökokonaisuus otetaan käyttöön syksyllä 2026.

Yläkouluksi on selvitetty ex terveydenhoito-oppilaitosta sekä lukion tiloja. Terveydenhoito-oppilaitos on Yliopistokiinteistöjen omistuksessa. Rakennukseen mahtuu 7 -sarjainen yläkoulu. Melissa toimisi ainoastaan ruokailutilana/ opiskelijaravintolana. Tiloissa on huomioitu myös opiskeluhuollon tarvitsemat tilat.

Kiinteistön mahdollisesta hankkimisesta on käyty alustavaa keskustelua. Rakennus tulee remontoida, jonka kustannusarvio on arviolta 15M€. Mikäli kiinteistö hankitaan, tulee selvittää sekä remontti- että uudisrakennusvaihtoehdot taloudellisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta.

Mikäli yläkoulu rakennetaan 7 -sarjaiseksi ex terveydenhoito-oppilaitokseen vapautuu Syväkankaalta nopeammin tiloja Hepolan alakoulun käyttöön kuin lukiovaihtoehdossa, eli jo lukuvuodesta 2027-2028 alkaen. Alakoulujen tiivistämisen aikataulu riippuu siitä, kuinka moni sarjaiseksi keskustan yläkoulu rakennetaan.

Lukio on jo nykyisellään vajaakäyttöinen, rakennuksessa on vapaata perusluokkatilaa 3:lle sarjalle yläkoululaisia. Lisäksi vapautuu liikuntasali uuden liikuntahallin valmistumisen myötä muuhun käyttöön.

Lukio vaihtoehdossa tarvitaan vapaana olevien luokkatilojen lisäksi erikoisluokkia ja pienryhmäopetustiloja 6 -sarjaiselle yläkoululle. Lisätilat maksavat n. 8,6M€, jotka voidaan sijoittaa Melissan yhteyteen.

Yksi yläkoulu ja kolme alakoulua

Karihaaran ja Hepolan yläkoulut siirtyvät keskustan yläkouluun syksystä 2026 alkaen. Syväkankaalla jatkaa yläkoulu 2030 luvulle saakka huomioiden, että yläkoululuokkien määrä vähenee vuosittain.

Karihaarassa ei aloita 1. luokkaa lv. 2026-27 lähtien, koska 7-vuotiaiden määrä laskee 130:een ja ryhmiä muodostuu 6; Kivikko 2, Syväkangas 3 ja Sauvosaari 1. Karihaara-Paattio alueen oppilaat aloittavat 1.luokan Kivikolla syksystä 2026 lähtien. Myös 6. luokat vähenevät lv. 2025-26 oppilasennusteen mukaan Karihaaran alueelta.

Karihaaran alakoulu siirtyy Koivuharjun kiinteistöön elokuussa 2026, eli samaan aikaan kun yläkoululaiset siirtyvät keskustan yläkouluun. Tässä vaiheessa Karihaara yhdistyy hallinnollisesti Kivikon kouluun.

Karihaaran koulukiinteistön B-osa puretaan. Karihaaran A -koulu on suojeltu rakennus. Rakennus vaatisi n. 9,6M€ peruskorjauksen yläkoulun poistuttua. Karihaaran koulurakennus on 1 -sarjaiselle alakoululle liian suuri. Mikäli sinne sijoitettaisiin 2 -sarjaa, tulisi Kivikon koulu lopettaa. Koivuharjun koulun ylläpitokustannukset ovat alhaisemmat kuin huomattavasti suuremman Karihaaran koulun. Koivuharjun koulukiinteistö toimisi 2028-2029 karihaaralaisten alakouluna.

Hepola-Ajos alueella on ensi syksynä 2024 ensimmäisen luokan aloittavia oppilaita kuusi. Pohdittavaksi tulee perustetaanko Hepolan koululle enää ensimmäistä luokkaa vai ohjataanko oppilaat Syväkankaan kouluun. Hepolan kaikki alakouluryhmät sijoitetaan Syväkankaalle sitä mukaa kun tiloja vapautuu yläkouluikäisten määrän vähetessä.

Hepolan koulu puretaan liikuntasalia lukuunottamatta. Hepolan koulun purkukustannus on 0,6M€ ja liikuntasalin peruskorjaus noin 2M€.

Pidennetyn oppivelvollisuuden pienryhmät jatkavat Sauvosaareissa kuten nytkin ja yläkouluikäiset keskustan yläkoulussa.

Muut erityisen tuen ryhmät sijoitetaan lähikouluille.

Lukuvuoden 2029 alusta lukien siirrytään neljän alakoulun kautta kolmeen alakouluun, jotka ovat Kivikon, Sauvosaaren ja Syväkankaan koulut.

Kivikon koulu on kaupunkirakenteellisesti perusteltua säilyttää, sillä lähes kaikki uudet omakotitalotontit sijaitsevat sen ympäristössä, lisäksi kiinteistössä on vuonna 2015 käyttöön otettu päiväkotit.

Sauvosaaren koulu (sr) on perusteltu sijaintinsa sekä rakennuksen kunnon puolesta. Kaupunkikuvallisesti on tärkeää säilyttää Sauvosaaren koulu käytössä, jotta kirkon ympäristö säilyy elävänä historiallisena julkisten rakennusten ympäristönä.

Syväkankaan koulu (sr) jää pelkäksi alakouluksi lukio yläkouluvaihtoehdossa viimeistään keväällä v. 2032 ja ex terveydenhoito-oppilaitos vaihtoehdossa v. 2030 tämän hetken arvioin mukaan. Syväkankaan koululle rakennetaan tilat myös päiväkodille.

Hepolan päiväkodista luovutaan siinä vaiheessa, kun alakoulun oppilaat siirtyvät Syväkankaalle.

Kemissä on neljä päiväkotia Pajarinranta, Kivikko, Syväkangas ja Sauvosaari 2030 vuodesta alkaen.

Luovutaan Koivuharjun-Toivolan, Karjalahden ja Takajärven päiväkodeista.

Yksi yläkoulu ja neljä alakoulua

Karihaaran ja Hepolan koulut siirtyvät keskustan yläkouluun syksystä 2026 alkaen. Syväkankaalla jatkaa yläkoulu 2030 luvulle saakka huomioiden, että yläkoululuokkien määrä vähenee vuosittain.

Lukuvuodesta 2026-2027 lähtien 7- vuotioiden määrä laskee 130:een ja ryhmiä on 6. Neljän alakoulun mallissa Kivikolla 1, Sauvosaassa 1, Karihaarassa 1, Syväkankaalla 3, jolloin Kivikon ja Karihaaran koulurakennukset jäisivät tiloiltaan liian suuriksi oppilasmäärään nähden. Tämä lisää oppilaskohtaisia kustannuksia, joka ei ole taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkasteltuna tulevaisuudessa kestävin ratkaisu.

Karihaaran A -koulu on suojeltu rakennus. Rakennus vaatisi n. 9,6M€ peruskorjauksen yläkoulun poistuttua. 1 -sarjaiselle alakoululle rakennus on liian suuri. Mikäli sinne sijoitettaisiin 2 sarjaa, tulisi Kivikon koulu lopettaa.

Neljä alakoulua toimisi 2028-2029 saakka kunnes kaikki alakoululaiset mahtuvat Kivikon, Sauvosaaren ja Syväkankaan kouluihin. Koivuharjun koulun ylläpitokustannukset ovat alhaisemmat kuin huomattavasti suuremman Karihaaran koulun. Siirrytään neljän alakoulun kautta kolmeen alakouluun.

Muut erityisen tuen ryhmät lähikouluilla.

Muuta huomioitavaa

Musiikkiopiston tilat on hyvä sijoittaa alakoululle, koska alakoulun koulupäivät ovat lyhyemmät ja tilat vapautuvat aiemmin iltapäivällä opistokäyttöön.

Kivalo-opiston iltakäyttö on mahdollista sijoittaa yläkoululle molemmissa yläkouluvaihtoehdoissa, koska Kivalo-opisto käyttää opetuksessa samoja erikoisluokkatiloja. Opistojen siirto kouluille edesauttaa kulttuurikeskuksen tiloista luopumista. Nämä ratkaisut edellyttävät tarkempaa suunnittelua ja toimintojen yhteensovittamista.

Nuorisotilat pystytään sijoittamaan yläkouluille molemmissa vaihtoehdoissa.

Kuntalaisille annetaan vaikuttamismahdollisuus ja heitä kuullaan palveluverkkosuunnitelmasta ja vaihtoehdoista ennen päätöksentekoa. Tilaisuudet järjestetään Kemin kulttuurikeskuksen pienessä auditoriossa to 7.9.2023 kello 17-19 ja pe 8.9.2023 kello 10-12. Palveluverkkovaihtoehtoja voi kommentoida myös netin kautta. Lausunto pyydetään nuorisovaltuustolta.

Henkilöstön kuulemistilaisuudet järjestetään ennen päätöksentekoa.

Palveluverkkoaineisto ja siihen liittyvät kyselyt ja niiden tulokset ovat luettavissa Kemin kaupungin [nettisivuilla](#).

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi palveluverkon valmisteluaineiston sekä kuulemis- ja vaikuttamismahdollisuuksien aikataulun.
Päätös	Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi palveluverkon valmisteluaineiston sekä kuulemis- ja vaikuttamismahdollisuuksien aikataulun.

Hyvinvointilautakunta 21.09.2023 § 84 343/00.01.02/2022

Valmistelu	<p>Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040-7418946, johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735</p> <p>Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.1.2022 § 3 kaupunkistrategian toimenpideohjelman, jonka yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on palveluverkkosuunnitelman laatiminen. Palveluverkkoon liittyy merkittäviä tilajärjestelyjä ja useiden eri toimintojen tarkastelua ja sijoittelua kuntalaisten sujuvan arjen mahdollistamiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022 § 40, että Kemin palveluverkko suunnitellaan yhden yläkoulun mallilla ja tiiviimmällä alakouluverkolla.</p> <p>Palveluverkkotyö pohjautuu nopeasti laskevaan syntyvyyteen ja eri kaupunginosien lasten ja nuorten määriin sekä kaupungin koko väestömäärään. Yhteisenä vahvana tahtotilana palveluverkkouudistuksessa tulee olla ajatus lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parantamisesta. Resurssit uudelleen jakamalla ja kohdentamalla uudelleen saadaan monipuolinen palvelutarjonta, joka on vastaa laadukkaammin lapsen ja nuorten tarpeisiin ja erityispiirteisiin.</p> <p>Valmistelussa on perehdytty opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuun Kohti laadukasta ja tasa-arvoista lähipalvelua ja lähikoulua 2022:30, jossa kuvataan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilannetta ja kehittämisen suuntaviivoja tulevaisuudessa.</p> <p>Yhteiskunnan lisääntynyt sosiaalinen ja alueellinen eriytyminen haastaa perusopetus- ja varhaiskasvatusjärjestelmän sekä paikallisella että kansallisella tasolla. Perusopetuksen osalta erityisen huolestuttavana signaalina on ollut osaamiseröjen kasvu sekä oppilaiden että koulujen välillä. Tätä eriytymiskehitystä on hidastettava.</p> <p>Nykyistä tehokkaammin tulee huomioida kuntien eriytyvät olosuhteet muun muassa väestökehityksen vaikutusten, palveluiden laadun, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden sekä tuen tarpeiden osalta.</p> <p>Kunnilla on merkittävä asema opetuksen järjestäjinä ja siten ne joutuvat koulujen ylläpitäjinä tarkastelemaan peruskouluverkon kattavuutta ja palvelujen laatua sekä saatavuutta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siirtymiin varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja perusopetukseen. Lasten, nuorten ja huoltajien kokemusta koulupolun ennustettavuudesta ja jatkuvuudesta on vahvistettava.</p>
-------------------	--

Varhaiskasvatus tulee saada selkeämmin osaksi muuta koulutusjärjestelmää. Esi- ja perusopetuksen yhtenäinen ja ennakoitava opinpolku tarkoittaa lapsen ja nuoren mahdollisuutta hyvään oppimiseen ja kasvuun sekä turvallisia siirtymiä. Tämä edellyttää vahvaa pedagogista kehittämistä, toimintakulttuurin muutosta ja yhteistyötä eri koulutusasteiden välillä siten, että sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja aina toiselle asteelle toimii.

Lähipalveluperiaatteen mukaisesti rakentunut opinpolku turvaa osaltaan lapsen ja nuoren kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille myös riittävän oikea-aikaisen tuen ja matalan kynnyksen palvelut. Tuen palveluiden tulisi kuntien sisällä suunnitella siten, että ne ovat yhdenvertaisia ja riittävän saavutettavia matalan kynnyksen palveluja kaikille oppilaille.

Eriytymiskehityksen hidastamiseen tarvitaan eri toimialojen tiivistä yhteistyötä sekä kansallisesti että paikallisesti. Kasvun ja oppimisen palvelujen, kaupunkisuunnittelun, kaavoituksen ja kuntien tilahallinnon tulee toimia ennakoiden ja yhtenäistä päätöksentekoa tavoitellen.

Oppilasmäärän väheneminen tarkoittaa sitä, että palveluverkkoa on supistettava vastaamaan oppilasmääriä. Alakoulujen määrää tulee vähentää ja kunnostamistoimenpiteet kohdistetaan niihin kiinteistöihin, jotka ovat kasvatuksen ja opetuksen käytössä pitkällä aikavälillä.

Alakoulujen opetus on syytä keskittää kolmeen alakouluun, jolloin pystytään rakentamaan vahvat alakoulupedagogiikkaa kehittävät yksiköt. Varhaiskasvatus ja esiopetus liitetään osaksi opinpolkua. Yläkoulun sijoittaminen keskeiselle kaupunkialueelle mahdollistaa oppilaille sujuvat ja lähellä olevat mahdollisuudet moninaiseen liikuntaan sekä kulttuuri- että musiikkikokemuksiin osana opetussuunnitelman toteuttamista. Kemin kaupungin lyhyet etäisyydet tukevat tiiviimmän kouluverkon rakentamista.

Suppeamman palveluverkon vaikutusten arviointi pohjautuu Kuntaliiton malliin, jossa näkökulmina ovat kuntalais-, ympäristö-, organisaatio- ja henkilöstö sekä taloudelliset vaikutukset. Palveluverkon pedagogisessa näkökulmassa tarkastellaan Kemin kasvatuksen ja opetuksen ekosysteemiä lasten edun mukaisen opetuksen ja tuen järjestämiseksi sekä systemaattisen, tasa-arvoisen, yhdenmukaisen ja laadukkaan opetuksen takaamiseksi.

Kuuleminen:

Palveluverkkoa käsiteltävä aineisto on ollut luettavissa asialistoista ja pöytäkirjoista lokakuusta 2022 alkaen. Maalis-huhtikuussa tehtyjen kuntalais- ja oppilaskyselyjen tulokset ovat julkaistu keväällä Kemin kaupungin nettisivuilla, jonne on lisätty valmisteluaineistoa asian edetessä kuntalaisten luettavaksi. Tietoa jaettiin oppilaiden huoltajille myös Wilman kautta. Kesäkuussa kotitalouksiin jaetussa Kemiläinen-lehdessä oli kirjoitus palveluverkosta. Lehti on edelleen luettavissa [nettiversiona](#).

Hallintolain 41 § mukaan kuntalaisten ja muiden osallisten kuulemistilaisuudet tulee käydä ennen palveluverkopäätöksen tekemistä. Kuulemistilaisuuksista ilmoitettiin Lounais-Lappi lehdessä 31.8.2023 ja kaupungin nettisivuilla sekä somessa 28.8.2023 sekä koulut tiedottivat myös wilman kautta. Kuntalaiskuulemiset pidettiin Kemin kaupungin kulttuurikeskuksessa 8.-9.9.2023. Ensimmäisessä tilaisuudessa oli paikalla 31 henkilöä ja toisessa 23 esittelijöiden lisäksi. Kuntalaisilla oli mahdollisuus vaikuttaa myös nettikuulemisen kautta ajalla 28.8.-10.9.2023. Tätä vaikuttamiskanavaa käyttivät 320 vastaajaa. Henkilöstön

kuulemistilaisuudet käytiin elo-syyskuun vaihteessa. Työsuojelu- ja yhteistyötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 15.9.2023.

Nuorisovaltuusto on antanut lausuntonsa 17.9.2023. Lausunnon perusteella nuorisovaltuuston mielestä kouluverkon uudistamisen on välttämätön laadukkaan koulutuksen järjestämiseksi tulevaisuudessa. Oppimisympäristöjen kuntoa pidetään merkittävänä. Nuorisovaltuuston mielestä yläkoulun tulisi sijaita entisen sairaanhoito-oppilaitoksen tontilla, eikä yläkoulua ja lukiota tulisi sijoittaa samaan rakennukseen. Karihaaran koulukiinteistöä ei voida pitää opetuskäytössä sen nykyisessä kunnossa ja sen remointikustannukset ovat väestökehitykselliset muutokset huomioiden liian suuret. Nuorille olisi parasta sellainen alakouluverkko, joka on mahdollisimman laaja, toimiva ja hyväkuntoinen. Nuorille tärkeintä on lähellä sijaitseva, hyväkuntoinen kouluverkko, jossa rahaa käytetään heidän opetukseen, ei rakennuksien jatkuviin huoltotoimenpiteisiin.

Opiskeluhuollon Kemien koulujen työntekijät ovat esittäneet 8.9.2023 palveluverkkosuunnitelmasta alla olevia ajatuksia:

Yhden yläkoulun mallissa on hyvää myös se, että ikäluokat siirtyvät isompaan yksikköön yhtä aikaa. Keskusta-alue sijaintina mahdollistaa myös yläkouluikäisten nuorten erilaisten tukitoimien paremman sujuvuuden; yksilö- ja verkostotapaamiset esimerkiksi nuorisopsykiatrian poliklinikalla tai muissa sosiaali- ja terveystalouksissa eivät rasita yksittäisen oppilaan tai koulun työntekijän koulupäivää, sillä etäisyydet ovat lyhyitä. Uuden yhteisen yläkoulun sijoituessa keskustan alueelle, erilaiset vapaa-ajan toiminnot mahdollistuvat paremmin myös reuna-alueiden nuorille. Tämä edellyttää myös paikallisliikenteen joustoa ja kattavuutta nykyistä paremmin.

Oppilasmäärän/koulujen väheneminen luontaisesti jättää resurssia sijoitettavaksi koulukohtaisesti enemmän.

Siirtymävaiheen suunnitelmia tarkastellessamme mietimme, onko Koivuharjun koulu tosiasiallisesti riittävän toimiva ja asianmukainen, ollakseen yksi alakoulu johon Karihaaran oppilaat ohjautuvat.

Huolemme yhden yläkoulun mallissa koskee niitä oppilaita, joiden valmiudet eivät ole niin hyvät, tai sosiaaliset suhteet vertaisiin ovat ohuimmat. Koulussa tulee olla riittävästi turvallisia tiloja, missä oppilaat voivat saada tarkoituksenmukaista opetusta ja harjoitella oppilaana/yhteisössä olemisen taitoja rauhassa. Opiskeluhuollon henkilöstö toivoo olevansa mukana suunnittelemassa uusia tiloja

On hyvää, että esiopetus säilyy edelleen jäljelle jäävien alakoulujen koulujen yhteydessä

Kuntalaisten kuulemistilaisuuksien ja sähköisen kuulemisen keskeisimpinä asioina/huolina nousivat esiin yläkoulun sijainti keskustan alueella, koulumatkan pidentyminen ja vaarallisuus keskustaan, koulukuljetukset, huoli isoista kouluista oppilaiden hyvinvoinnille, luokkakoko, erityisen tuen oppilaiden huomioiminen, koulukiusaamisen lisääntyminen, huoli oppilaiden harrastusmahdollisuuksista koulupäivän jälkeen, kysymys palveluverkkovalmistelun ja kaupunkistrategian yhtenäisyydestä ja vaikutuksista alueen vetovoimaan ja opettajien saatavuuteen, tilojen kunto ja riittävyys, muiden toimintojen sijoittaminen koulukiinteistöihin, suunnitelman aikataulu, tiedottaminen, yhtenäiskoulujen tärkeys, asuinalueiden eriarvoinen asema ja Hepolan ja Karihaaran koulujen säilyttäminen.

Suunnitelmassa nähtiin hyvänä, että varhaiskasvatus, esiopetus ja koulu suunnitellaan toistensa yhteyteen ja edistetään jokaisen lapsen koulupolun ennustettavuutta ja selkeyttä. Pienenevän lapsimäärän takia nähtiin myös selvänä, että toimenpiteisiin palveluverkon osalta on ryhdyttävä ja suunnitelmassa on pitäydyttävä, jotta ei aiheudu jatkuvasti muutoksia lapsille. Hepolan alueen lapsimäärän väheneminen nähtiin myös selkeänä merkinä siitä, että alueelle ei ole kannattavaa kuljettaa oppilaita muualta. Karihaaran koulu nähtiin liian haastavana kunnostaa ja säästöt vähäisenä. Järkevänä nähtiin rahoittaa opetusta, eikä ylläpitää liian suuria tiloja ja seinä. Yhden yläkoulun mallin nähtiin mahdollistavan laajemman ja laadukkaan opetustarjonnan ja myös parhaan mahdollisen tuen antamisen kaikille oppilaille, myös tehostetun ja erityisen tuen oppilaille. Palveluverkkovalmistelun toivottiin etenevän päätöksentekoon, jotta pitkään jatkunut valmistelu saataisiin etenemään.

Henkilöstön kuulemistilaisuuksissa esiin nousseita keskeisiä kysymyksiä ja kommentteja olivat mahtuvatko yläkoululuokat palveluverkkosuunnitelman vaihtoehtoissa suunniteltuihin tiloihin, lapsimäärän kehityksen huomioiminen ekaluokkia sijoiteltaessa, onko maahanmuuttajaoppilaiden määrä huomioitu oppilasmäärässä ja oppilaiden sijoittuminen, koulukuljetusten järjestäminen ja kustannukset, Koivuharjun kiinteistön kunto, voisiko Karihaaran tiloihin sijoittaa myös muuta toimintaa, onko Veitsiluodon tehdasalueelle sijoittuvien yritysten mahdolliset vaikutuksen lapsimäärään huomioitu valmistelussa, palveluverkkosuunnitelman vaikutukset henkilöstötilanteeseen, yhtenäiskoulujen säilyttäminen ja päätöksenteon eteneminen.

Henkilöstö kommentoi, että on hyvä, että rahaa laitetaan seinien sijasta opetukseen. Keskittäminen nähtiin tarpeellisena laskevan lapsimäärän vuoksi. Niiden yksiköiden henkilöstö, joissa toiminta mahdollisesti päättyisi esitettyjen vaihtoehtojen perusteella, ilmaisi olevansa pettynyt, harmissaan tai huolestunut.

Oppilaskyselyssä alakoululaisille tärkeimpinä asioina koulussa korostuivat kaverit, mahdollisuus jatkaa samojen kavereiden kanssa yläkouluun, sekä se, että terveydenhoitaja/kuraattori/psykologi on tavattavissa koulussa. Melko tärkeinä asioina kyselyn vastauksista nousivat lyhyt koulumatka, koulun piha, sekä nuorisotila koululla ja harrastusmahdollisuudet koululla heti koulupäivän jälkeen. 36 % vastaajista koki, että mikäli koulu ei sijaitisi nykyisellä paikalla, se harmittaisi. 34 % taas koki, että tällä ei ole juuri merkitystä. Vastaajista 59 % valitsisi mieluummin vanhan koulun remontoituna, kun taas 22 % valitsisi uuden koulun. 19 % vastaajista koki, että tällä ei ole merkitystä. Alakoululaisista enemmistö vastasi kyselyssä haluavansa kulkea koulumatkan pyörällä.

Yläkoululaisten vastauksissa tärkeimpinä asioina nousivat kaverit, sekä mahdollisuus jatkaa samojen kavereiden kanssa yläkouluun. Melko tärkeänä vastauksissa nousi lyhyt koulumatka ja koulun piha. 55 % vastaajista koki, että mikäli koulu ei sijaitisi nykyisellä paikalla, ei sillä olisi juuri merkitystä, 24 % vastaajista taas koki, että se harmittaisi. 15 % koki, että se olisi mukavaa ja 6 % se harmittaisi tosi paljon. 49 % vastaajista valitsisi vanhan koulun remontoituna, 31 % valitsisi uuden koulun ja 20 % koki, että tällä ei ole merkitystä. Yläkoululaiset vastasivat haluavansa kulkea koulumatkan mieluiten pyörällä, toiseksi eniten koulumatka haluttiin kulkea mopolla tai mopoautolla, kolmanneksi eniten kävellen, neljänneksi eniten koulukuljetuksessa ja viidenneksi vanhemmat kuljettavat.

Kuulemistilaisuuksien muistiot, yhteenveto nettikuulemisesta sekä lausunnot ovat **ohesmateriaalina**.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022 § 40, että Kemin palveluverkko suunnitellaan yhden yläkoulun mallilla ja tiiviimmällä alakouluverkolla

Hallintosäännön 18 §:n mukaan lautakunta tekee esitykset tehtäväalueeltaan koskevista palveluverkkotarpeista kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Valmistelussa on tarkasteltu yhden yläkoulun mallia joko lukion yhteyteen tai ex-terveydenhoito-oppilaitokseen

Yläkoulu ex-terveydenhoito-oppilaitokseen:

Yläkouluksi ehdotetaan ex-terveydenhoito-oppilaitosta. Terveystieteiden oppilaitos on Yliopistokiinteistöjen omistuksessa. Mikäli kiinteistö hankitaan, tulee selvittää sekä remontti- että uudisrakennusvaihtoehdot taloudellisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta. Remontoitavaan rakennukseen mahtuu 7-sarjainen yläkoulu, jolloin Syväkankaalla jatkaa kolmisarjainen alakoulu 2030 saakka huomioiden, että yläkoululuokkien määrä vähenee vuosittain. Alustavan arvion mukaan remontin kustannusarvio on arviolta 15 M€. Mikäli kaupunki päätyy uudisrakennusvaihtoon em. tontille, tarkoittaa se sitä, että optimaalinen yläkoulun koko pitkällä aikavälillä tarkasteltuna on 6-sarjainen yläkoulu. Uudisrakentamisen yhteydessä pystytään paremmin huomioimaan oppimisympäristön edellyttämät pedagogiset vaatimukset sekä kaupungin linjaamat vihreän Kemin periaatteet sekä ympäristön- että rakentamisen näkökulmista.

Ex-terveydenhoito-oppilaitos yläkouluna keskittyy 7-9-luokkalaisten oppilaiden opetukseen, jolloin myös opetusjärjestelyt kohdentuvat rajattuun ikäryhmään huomioiden tukipalvelujen sekä opiskelu- että terveydenhuollon palvelukokonaisuudet. Opettajien työn keskiössä ovat ainoastaan yläkoulun oppilaat.

Yläkoulun rakentamisprosessi keskeiselle kaupunkialueelle käynnistyy 2025 ja kiinteistökokonaisuus otetaan käyttöön syksyllä 2026. Karihaaran ja Hepolan yläkoulut siirtyvät keskustan yläkouluun syksystä 2026 alkaen. Syväkankaalla jatkaa yläkoulu 2030 luvulle saakka huomioiden, että yläkoululuokkien määrä vähenee vuosittain. Tiloissa huomioidaan myös opiskeluhuollon tarvitsemat tilat. Melissan on suunniteltu toimivan yläkoulun ja lukion ruokailutilana/ opiskelijaravintolana, jonka remontin kustannusarvio on 1,9 M€.

Lukio-yläkoulu:

Lukio vaihtoehdossa tarvitaan vapaana olevien luokkatilojen lisäksi erikoisluokkia ja -opetustiloja 6-sarjaiselle yläkoululle. Lukio on jo nykyisellään vajaakäyttöinen. Lisätilat maksavat n. 8,6 M€, jotka voidaan sijoittaa Melissan yhteyteen. Melissa tulee myös remontoida, jonka kustannusarvio on 1,9 M€. Myös päärakennuksessa tarvitaan muutostöitä, joiden kustannuksia ei ole arvioitu. Mikäli liikuntasalista luovutaan, tulee ylioppilaskirjoitukset järjestää muissa tiloissa. Lukio-yläkouluvaihtoehdossa samassa kiinteistössä toimivat sekä yläkoululaiset että lukiolaiset. Lukion opetus järjestetään jaksomuotoisena eli oppitunnin pituus on 75 minuuttia

ja lukuvuoden aikana jakso/ lukujärjestys vaihtuu 5 kertaa. Perusopetuksessa oppitunnin pituus on 45 tai 90 min ja lukujärjestys pysyy samana koko lukuvuoden ajan. Erilainen koulupäivän rakenne aiheuttaa tilojen ja kahden eri toimintakulttuurin yhteensovittamista sekä läinsäädännön että pedagogisten järjestelyjen näkökulmista

Pedagogisen ja toiminnallisen tarkastelun perusteella yläkoulu tulee sijoittaa ex- terveydenhoito-oppilaitokseen joko uudisrakennuksena tai remontoituna tilana.

Valmistelussa on tarkasteltu 3 ja 4 alakoulun mallia.

Neljän alakoulun malli:

Lukuvuodesta 2026-2027 lähtien 7- vuotiaiden määrä laskee 130:een ja ryhmiä on 6. Neljän alakoulun mallissa Kivikolla 1, Sauvosaarella 1, Karihaarassa 1, Syväkankaalla 3, jolloin Kivikon ja Karihaaran koulurakennukset jäisivät tiloiltaan liian suuriksi oppilasmäärään nähden. Tämä lisää oppilaskohtaisia kustannuksia, joka ei ole taloudellisesti ja toiminnallisesti tai pedagogisesti tarkasteltuna tulevaisuudessa kestävin ratkaisu.

Toisessa neljän alakoulun mallissa Hepola, Kivikko, Sauvosaari ja Syväkangas ryhmät jakaantuisivat siten, että Hepola 1, Sauvosaari 1, Kivikko 2 ja Syväkangas 2. Tällöin Syväkankaalle ja Hepolaan jäisi vapaata tilaa ja Hepolaan jouduttaisiin ohjaamaan oppilaita Takajärven alueelta, jotta opetusryhmät saataisiin tasaisemman kokoisiksi. On myös huomioitavaa, että Hepola-Ajos alueella on ensi syksynä 2024 ensimmäisen luokan aloittavia oppilaita kuusi.

Neljän alakoulun mallissa jokaiselle koululle tulee oppilasmäärän vähetessä ylimääräistä tilaa yksittäisten luokkien vapautuessa opetuskäytöstä, joihin on haasteellista saada muita toimintoja. Pienemmät yksiköt ovat haavoittuvaisempia sekä henkilöstön että opetuksen ja oppimisen tuen sekä oppilashuollollisten asioiden näkökulmista.

Kolmen alakoulun malli neljän alakoulun kautta:

Karihaarassa ei aloita 1. luokkaa lv. 2026-27 lähtien, koska 7-vuotiaiden määrä laskee 130:een ja ryhmiä muodostuu 6; Kivikko 2, Syväkangas 3 ja Sauvosaari 1. Karihaara-Paattio alueen oppilaat aloittavat 1.luokan Kivikolla syksystä 2026 lähtien. Myös 6. luokat vähenevät lv. 2025-26 oppilassennusteen mukaan Karihaaran alueelta.

Karihaaran alakoulu siirtyy Koivuharjun kiinteistöön elokuussa 2026, eli samaan aikaan kun yläkoululaiset siirtyvät keskustan yläkouluun. Tässä vaiheessa Karihaara yhdistyy hallinnollisesti Kivikon kouluun. Karihaaran koulurakennus on 1 -sarjaiselle alakoululle liian suuri. Koivuharjun koulun ylläpitokustannukset ovat alhaisemmat kuin huomattavasti suuremman Karihaaran koulun. Koivuharjun koulukiinteistö toimisi 2028-2029 karihaaralaisten alakouluna.

Hepola-Ajos alueella on ensi syksynä 2024 ensimmäisen luokan aloittavia oppilaita kuusi. Pohdittavaksi tulee perustetaanko Hepolan koululle enää ensimmäistä luokkaa vai ohjataanko oppilaat Syväkankaan kouluun. Hepolan kaikki alakouluryhmät sijoitetaan Syväkankaalle sitä mukaa kun tiloja vapautuu yläkouluikäisten määrän vähetessä.

Pidennetyn oppivelvollisuuden pienryhmät jatkavat Sauvosaarella ja yläkoulukäiset keskustan yläkoulussa. Muu erityisen tuen opetus/ ryhmät sijoitetaan lähikouluille. Valmistava opetus jatkuu Sauvosaaren ja Syväkankaan kouluissa.

Lukuvuoden 2029 alusta lukien siirrytään neljän alakoulun kautta kolmeen alakouluun, jotka ovat Kivikon, Sauvosaaren ja Syväkankaan koulut. Kolmen alakoulun malli on sekä kiinteistöjen korjausten näkökulmasta että ylläpidollisesti edullisempi vaihtoehto kuin neljän alakoulun malli. Kattavat kevyenliikenteen väylät mahdollistavat myös oppilaiden itsenäisen kulkemisen kouluun. Molemmissa alakouluvaihtoehtoissa on oppilaskuljetuksia, kuten nytkin.

Kemin kaupungin nettisivuilla on nähtävillä [kevyenliikenteen](#) väylät, jotka kattavat koko kaupunkialueen. Kartasta voi mitata etäisyyksiä ja katsoa kuinka oppilaiden itsenäinen kulkeminen kouluun ja vapaa-ajan harrastuksiin mahdollistuu. Kattavasta kevyenliikenteen väylistä huolimatta osalle koululaisia tarvitaan koulukuljetusta jatkossakin kuten tälläkin hetkellä.

Koulukuljetuksessa lv. 2023-2024 on yhteensä 307 oppilasta, joista 226 kulkee joukkoliikenteen bussikuljetuksessa. Näistä oppilaista 208 eli 92% on Takajärven alueelta Hepolaan ohjattuja oppilaita. Taksikuljetuksessa on 81 oppilasta, joista suurimmalla osalla kuljetus perustuu erityisen tuen päätökseen. Bussikuljetuksen kokonaiskustannus on lv. 2023-2024 yhteensä 116 000€. Esitettävässä palveluverkossa bussikuljetusten kustannukset tulevat pysymään nykyisellä tasolla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisun 2012:29 perusopetuksen laatuksien suositusten mukaan perusopetuksen enimmäisryhmäkoko on keskimäärin 20-25 oppilasta. Palveluverkkosuunnitelmassa perusopetuksen ryhmien määrä on laskettu 20 oppilaan ryhmäkoolla, jossa on huomioitu välys maahanmuuttajataustaisten ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen järjestämiseen. Esimerkiksi lukuvuonna 2023-2024 valmistavasta opetuksesta siirtyi perusopetukseen 45 oppilasta ja heidät voitiin sijoittaa nykyisiin ryhmiin. Kuluvana lukuvuonna perusopetuksessa on $49+32 = 81$ yleisopetuksen ryhmää.

Oppilasmäärät kouluittain kolmen alakoulun mallissa

	nykytilanne	2026	2030
Hepola	339	100-120	--
Karihaara	433	--	--
Kivikko	247	250	250
Koivuharju	82	100	--
Sauvosaari	208*	170	170
Syväkangas	561	550	450
Keskustan yläkoulu		400	400
Lukio	250	250	250

*luvussa mukana lukiolle sijoitetut ukrainalaiset oppilaat

Palveluverkkouudistuksen merkittävänä asiana on pidettävä etenkin sitä, että koulujen koko tulee pienenemään kuten yllä olevasta taulukosta on nähtävissä. Lukion, Kivikon ja Sauvosaaren koulut pysyvät nykyisen oppilasmäärän tasolla. Koulujen koko on lisäksi sellainen, että opetuksen järjestäminen on pedagogisen toimintaympäristön ja kiinteistön koon näkökulmasta kestäväällä pohjalla.

Oppilasmäärän merkittävä lasku ei edellytä neljän alakoulun ylläpitämistä, joiden ylläpitokustannukset ovat merkittävästi suuremmat kuin kolmen alakoulun mallissa. Satsataan ylimääräisten kiinteistöjen sijaan opetukseen sekä oppilaiden tukeen ja hyvinvointiin. Palveluverkko rakennetaan kolmen alakoulun mallilla.

Varhaiskasvatus:

Hepolan päiväkodista luovutaan siinä vaiheessa, kun alakoulun oppilaat siirtyvät Syväkankaalle. Kivikon päiväkotij sijaitsee koulun yhteydessä ja se on avattu 2015. Pajarinrannan päiväkotij avattiin kaksi vuotta sitten ja siinä toimii myös kaupungin ainoa vuorohoitoyksikkö. Sauvosaaren päiväkotij on pieni yksikkö koulun kanssa samoissa tiloissa. Syväkankaan koululla toimivat esiopetusryhmät ja palveluverkkosuunnitelman mukaan sinne rakennetaan myös tilat varhaiskasvatukselle.

Koivuharjun-Toivolajan ja Karjalahden päiväkodit toimivat vuokratiloissa, joista luovutaan palveluverkkosuunnitelman edetessä. Takajärven päiväkodista luovutaan ja sen alueen lapset ohjataan Syväkankaalle rakennettavaan yksikköön.

Varhaiskasvatusverkko rakennetaan edellä kuvatulla mallilla.

Kustannusvaikutukset kiinteistöjen osalta vuoden 2023 kustannustasolla, vuokrat ja siivouskulut

	nykytilanne	2026	2030	investointi
Hepola	862 344	862 344	-	9,3 M€
Hepolan pk	49 512	49 512	-	-
Karihaara	758 580	-	-	9,6 M€
Kivikko	409 152	409 152	409 152	1,6 M€
Kivikon pk	448 440	448 440	448 440	-
Koivuharju	179 340	179 340	-	-
Sauvosaari	548 276	548 276	548 276	-
Sauvosaaren pk	115 068	115 068	115 068	-
Syväkangas	1 181 760	1 181 760	1 181 760	
Syväkankaan päiväkotij				ei arviota
Keskustan yläkoulu				10-15 M€
Lukio	519 624	519 624	519 624	6-8 M€
Karjalahden pk	97 348	97 348	-	
Pajarinrannan pk	537 108	537 108	537 108	-
Koivuharjun-Toivolajan pk	204 780	204 780	-	
Takajärven pk	134 364	134 364	-	-
Melissa	127 876	127 876	127 876	1,7 M€

Kiinteistöjen tarkastelua:

Kivikon koulu on kaupunkirakenteellisesti perusteltua säilyttää, sillä lähes

kaikki uudet omakotitalotontit sijaitsevat sen ympäristössä, lisäksi kiinteistössä on vuonna 2015 käyttöön otettu päiväkotiki. Kivikon koulun peruskorjauskustannus on 1,6 M€

Sauvosaaren koulu (sr) on perusteltu sijaintinsa sekä rakennuksen kunnan puolesta. Kaupunkikuvallisesti on tärkeää säilyttää Sauvosaaren koulu käytössä, jotta kirkon ympäristö säilyy elävänä historiallisena julkisten rakennusten ympäristönä. Ei peruskorjaustarvetta.

Syväkankaan koulu (sr) jää pelkäksi alakouluksi lukio yläkouluvaihtoehdossa viimeistään keväällä v. 2032 ja ex terveydenhoito-oppilaitos vaihtoehdossa v. 2030 tämän hetken arvioin mukaan. Syväkankaan koululle rakennetaan tilat myös päiväkodille, josta ei ole kustannusarviota tässä vaiheessa.

Karihaaran koulukiinteistön B-osa puretaan. Karihaaran A -koulu on suojeltu rakennus. Rakennus vaatisi n. 9,6 M€ peruskorjauksen yläkoulun poistuttua.

Koivuharjun koulua voidaan käyttää opetuskäytössä vuoteen 2028 saakka, tehden ainoastaan välttämättömät korjaukset.

Hepolan koulusta luovutaan liikuntasalia lukuunottamatta. Hepolan koulun purkukustannus olisi 0,6 M€ ja liikuntasalin peruskorjaus noin 2 M€. Hepolan koulun peruskorjauskustannukset olisivat 9,3 M€.

Kivikon päiväkotiki, ei korjaustarvetta
Pajarinrannan päiväkotiki, ei korjaustarvetta
Sauvosaaren päiväkotiki, ei korjaustarvetta

Oheismateriaalina:

Nuorisovaltuuston lausunto kouluverkko-uudistuksesta 17.9.2023
Palveluverkon kuulemistilaisuuksien muistiot
Koulujen ja päiväkotien kunto 2022
Palveluverkkovalmistelu diasarja 21.9.2023

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle- ja edelleen valtuustolle, että yläkoulu rakennetaan joko uudisrakennuksena tai remontoituna tilana ex-terveydenhoito oppilaitokseen. Alakouluverkko tiivistetään neljän alakoulun kautta kolmen alakoulun malliin joita ovat Kivikko, Sauvosaari ja Syväkangas. Varhaiskasvatus muodostuu neljästä päiväkodista joita ovat Kivikko, Sauvosaari, Syväkangas ja Pajarinranta. Muista perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetuskäytössä olevista tiloista luovutaan vaiheittain.

Päätös

Lautakunta kuuli Teija Jestilän esittämänä poliittisten puolueiden neuvotteluehdotuksen. Poliittisten puolueiden neuvotteluehdotuksessa päätösehdotusta täydennetään seuraavalla lisäyksellä: Hepolan koulun rakennuksesta luovutaan, jos myynti ei onnistu tai muuta toimintaa rakennukselle ei ole osoitaa siihen mennessä kun oppilaat ovat sieltä lähteneet. Liikuntasali säilytetään. Liikuntasalin peruskorjaus 2M€. Jäsen Viivi Järvelä kannatti esitystä.

Varajäsen Miia Alasaarela teki muutosesityksen: Hyvinvointilautakunta siirtää päätöksen tekemisen ylimääräisen kokoukseen, kunnes seuraavat tiedot ovat lautakunnan tiedossa. Päätöksentekoa varten tarvitaan riittävät laskelmat uudisrakennuksesta sekä kattava selvitys sen sijainnista. Lisäksi

kuntoarvio Meripuistokatu 26:n kiinteistöstä ennen hankintapäätöstä sekä kiinteistön hinta-arvio, korjausarvio ja purkukustannukset. Ennen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetusikäikässä olevien tilojen luopumisesta mietitään laajasti tilojen muita käyttötarkoituksia esim kylätalo, nuorisotila, järjestöyhteistyön mahdollisuudet. Poistetaan myös suunnitelmatekstistä Hepolan koulun purku ja purkukustannukset. Hyvinvointilautakunnan jäsenet ja varajäsenet kutsutaan valtuuston iltakouluun kuulemaan selvitystä, jotta asiat etenevät oikeassa järjestyksessä. Ylimääräinen hyvinvointilautakunnan kokous järjestetään valtuuston iltakoulun 27.9.2023 jälkeen. Varajäsen Anne Sipola kannatti esitystä.

Lautakunta keskeytti kokouksen kello 16:33-16:36 sekä 16:38-16:48.

Lautakunta suoritti äänestyksen poliittisten puolueiden neuvottelu ehdotuksen (JAA) ja Alasaarelan ehdotuksen (EI) kesken. JAA äänestivät Teija Jestilä, Marja-Leena Laitinen, Viivi Järvelä ja Sami Zerni. EI äänestivät Pirkko Pehkonen, Anne Sipola, Jani Moisio, James Nevala, Miia Alasaarela sekä Joonas Ylinen. Äänestyksen tulos JAA 4 - EI 6.

Lautakunta suoritti äänestyksen pohjaesityksen (JAA) ja Alasaarelan ehdotuksen (EI) kesken. JAA äänestivät Teija Jestilä, Marja-Leena Laitinen, Viivi Järvelä ja Sami Zerni. EI äänestivät Pirkko Pehkonen, Anne Sipola, Jani Moisio, James Nevala, Miia Alasaarela sekä Joonas Ylinen. Äänestyksen tulos JAA 4 - EI 6.

Lautakunta päätti, että hyvinvointilautakunta siirtää päätöksen tekemisen ylimääräisen kokoukseen, kunnes seuraavat tiedot ovat lautakunnan tiedossa. Päätöksentekoa varten tarvitaan riittävät laskelmat uudisrakennuksesta sekä kattava selvitys sen sijainnista. Lisäksi kuntoarvio Meripuistokatu 26:n kiinteistöstä ennen hankintapäätöstä sekä kiinteistön hinta-arvio, korjausarvio ja purkukustannukset. Ennen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen opetusikäikässä olevien tilojen luopumisesta mietitään laajasti tilojen muita käyttötarkoituksia esim kylätalo, nuorisotila, järjestöyhteistyön mahdollisuudet. Poistetaan myös suunnitelmatekstistä Hepolan koulun purku ja purkukustannukset. Hyvinvointilautakunnan jäsenet ja varajäsenet kutsutaan valtuuston iltakouluun kuulemaan selvitystä, jotta asiat etenevät oikeassa järjestyksessä. Ylimääräinen hyvinvointilautakunnan kokous järjestetään valtuuston iltakoulun 27.9.2023 jälkeen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.